

Domænenavnet som pantsætningsobjekt

Af advokatfuldmægtig i TDC A/S Thomas Munk Rasmussen

Artiklen behandler problemstillingen om domænenavnet som pantsætningsobjekt. Artiklen forsøger at beskrive, hvordan retstilstanden er i dag inden for dette område, samt at identificere og kommentere væsentlige punkter, en evt. fremtidig regulering nødvendigvis bør tage højde for. Artiklen lægger herunder op til skabelsen af et system til registrering af pantsætninger af domænenavne under .dk, der skal supplere de gældende panteretlige regler.

1. Domænenavnets juridiske status og administration

Rent juridisk synes det naturligt at betragte domænenavne som en del af immaterialretten/kendetegnsretten, selvom en domæneregistrering ikke giver en eneretsbeskyttelse i traditionel forstand. Domænenavnet er heller ikke lovreguleret som andre dele af immaterialretten. I beskyttelsessammenhænge er der ofte en tæt forbindelse mellem domænenavnet og varemærkeretten, idet varemærker ofte samtidig benyttes som domænenavne. Der foregår dagligt handel med domænenavne på den ene eller den anden måde, og ofte kan der være tale om betydelige summer i forbindelse med overdragelsen af et domænenavn fra én registrant til en anden. Til gengæld er det ikke afklaret, om domænenavnet bør betragtes som en selvstændig juridisk disciplin inden for immaterialretten eller blot en gren af varemærkeretten. Mogens Kockvedgaard sætter spørgsmålstegn ved uden videre at placere domænenavnet under varemærkeretten og dennes regulering. [1](#)) Mads Bryde Andersen mener heller ikke at domænenavnet endnu har fundet sin endelige retslige status. [2](#))

Varetagelsen af .dk-domænet hører i dag under Dansk Internet Forum [3](#)) (DIFO), som har opstillet en række regler, der regulerer området for .dk-domænenavne, herunder også etableret et klagenævn til løsning af konflikter vedrørende domænenavne. [4](#)) Til løsning af konflikter henholder DIFO's Klagenævn sig til gældende dansk ret, der altså ikke indeholder regler *decideret* rettet mod området for domænenavne. [5](#)) Den daglige administration af domænenavne under .dk-domænet foretages af DK Hostmaster A/S. [6](#)) DIFO er en selvejende institution, der ikke direkte refererer til nogen myndighed i Danmark. På mange måder kan man sammenligne de opgaver, som DIFO, og herunder DK Hostmaster, løser med hensyn til domænenavne, med de opgaver, Patent- og Varemærkestyrelsen løser med hensyn til varemærker.

For internationale domænenavne [7](#)) og ccTLD's [8](#)) uden for Danmark gælder der en lang række forskellige regler, der ikke vil blive behandlet i denne artikel. Artiklen vil således koncentrere sig om .dk-domænenavnet som pantsætningsobjekt.

2. Domænenavnet som immaterielt aktiv?

For mange virksomheder repræsenterer domænenavnet, og de dertil knyttede rettigheder og muligheder, en stadig større værdi. For den virksomhed, der decideret har baseret sin forretning på e-handel, det være sig »business to consumer« eller »business to business«, er domænenavnet ofte et af de vigtigste aktiver i virksomheden. Men også for virksomheder, hvor e-handel blot er en sekundær aktivitet eller en alternativ salgskanal, eller hvor en hjemmeside kun har markedsføringsmæssige/informative formål i forhold til virksomhedens kunder mv., repræsenterer domænenavnet en ofte betydelig værdi, som virksomheden er parat til at gå langt for at beskytte.

I en række situationer kan en registrant af et domænenavn have væsentlig interesse i at kunne pantsætte et eller flere domænenavne, og DK Hostmaster er da også stødt på problemstillingen i praksis.

I en situation, hvor en pantøver har pant i en virksomheds goodwill i form af et løsørepandebrev, vil pantøver naturligvis have interesse i, at denne pantsætning også omfatter tilknyttede domænenavne.

Et enkelt domænenavn kan i en række tilfælde repræsentere en sådan værdi, at registranten alene med domænenavnet som pantsætningsobjekt vil kunne opnå f.eks. kapitalrejsning eller udsættelse af >> **8** >> gældsinddrivelse mod til gengæld at give långiver pant i domænenavnet. Det samme vil i nogle tilfælde være endnu mere sandsynligt, hvor pantsætter er indehaver af en portefølje af domænenavne.

Andre pantsætningssituationer kan tænkes at opstå i tilfælde, hvor registranten af domænenavnet som beskyttelsesforanstaltning giver tredjemand pant i domænenavnet og således forsøger at undgå, at kreditor eller aftaleerhverver erhverver domænenavnet.

3. Retstilstanden i dag

3.1 Varemærker

Varemærket som aktiv har været kendt i adskillige år. Patent- og Varemærkestyrelsen skal, jf. varemærkelovens § 41, på begæring af enten indehaver, panthaver eller rekvirent notere en eventuel panteret i varemærkeregistret. Denne notering tjener kun som oplysning og kan ikke anses for at være tilstrækkelig sikringsakt over for godtroende 3.-mand. Noteringen har altså ikke materielretlig virkning.

Der er ingen formkrav til begæringen om notering af en panteret i varemærkeregistret. Ved begæringens modtagelse vurderer Patent- og Varemærkestyrelsen begæringens saglighed ud fra et administrativt skøn under ikke nærmere angivne kriterier. Det er altså ikke sådan, at enhver uden videre kan få noteret en panteret i varemærkeregistret.

Opfyldelsen af tilstrækkelig sikringsakt for en panteret i varemærker kan i princippet foregå efter reglerne om underpant i løsøre. I sagens natur er pantsætning af et varemærke en situation forbundet med visse praktiske problemer, da det kan være vanskeligt at adskille værdien af varemærket i forhold til en virksomheds øvrige immaterielle aktiver. [9](#) Det samme kan siges at være gældende for domænenavnet.

3.1.1 Varemærkeforordningen [10](#)

Varemærkeforordningen regulerer området for EF-varemærker. Artikel 19, stk. 1, siger: »EF-varemærket kan uafhængigt af virksomheden pantsættes eller gøres til genstand for anden tinglig ret«. Artikel 19, stk. 2, siger: »De i stk. 1 omhandlede rettigheder skal, såfremt én af parterne anmoder herom, indføres i registret og offentliggøres«.

Varemærkeforordningen giver altså også mulighed for at notere pant i EF-varemærker. Men forordningen går et skridt videre. I forordningens artikel 23 findes regler om retsvirkning for retshandler med EF-varemærker, og her bestemmes det, at en panteret først har virkning over for tredjemand, når den er indført i registret. Altså er der for EF-varemærker tale om, at en notering om pant er en gyldig sikringsakt over for godtroende aftaleerhverver. Notering af pant i et EF-varemærke har således en noget mere vidtgående virkning end notering af pant i det danske varemærkeregister.

3.2 Domænenavne

Der findes i dag ingen regler, der specifikt regulerer området for pantsætning af domænenavne i Danmark. Dette faktum gør ikke i sig selv, at det derfor er en umulighed at tale om domænenavnet som pantsætningsobjekt. De kendte regler og retsgrundsætninger for panteretten i almindelighed må således forsøges anvendt i pantsætningssituationer. Der findes ingen offentliggjort praksis i Danmark, hvor domænenavnet inddrages som pantsætningsobjekt.

Det er for en panthaver i dag ikke muligt at give meddelelse til DK Hostmaster med henblik på at få blokeret en overdragelse af et domænenavn, eller blot oplyse om en evt. panteret. Ved at undersøge et konkret .dk-domænenavns forhold på DK Hostmasters database »Whois« [11](#), kan det således ikke konstateres, om domænenavnet er pantsat.

I en dom fra Vestre Landsret [12](#) statuerer retten, at et løsørepantebrev i en virksomheds goodwill omfattede et varemærke, hvortil goodwillen især var knyttet, selvom varemærket ikke udtrykkeligt var anført i opregningen af det pantsatte. En lignende konklusion vil man formentlig komme til i dag vedr. domænenavnet. I en situation, hvor en virksomheds goodwill pantsættes som helhed, men løsørepantebrevet ikke positivt nævner domænenavnet, synes det rimeligt at lade dette indgå som en del af virksomhedens samlede goodwill.

4. Registrering af pant i domæner

DIFO overvejer at regulere området for pantsætning af domænenavne, men kan endnu ikke oplyse om en evt. tidshorizont for dette arbejde. Når DIFO overvejer at indføre regler på området, må det naturligvis formodes at være, fordi der eksisterer et reelt behov for regulering. DIFO har formentlig muligheden for at skabe et system, der kan give forbedret retssikkerhed for alle implicerede i en pantsætningssituation. Men til gengæld frembyder en evt. fremtidig regulering også juridiske og praktiske problemstillinger. I nedenstående gives et bud på, hvilke >> [9](#) >> problemstillinger eventuelle

regler nødvendigvis bør tage højde for.

DK Hostmaster har i dag et effektivt databasesystem i kraft af »whois«-databasen. Databasen giver i de fleste tilfælde adgang til at undersøge, hvilken fysisk eller juridisk person der står som registrant af et domænenavn. **13)** Skulle DIFO vælge at skabe regler om pantsætning af domænenavne, kunne databasen danne grundlaget for et system, hvor der oplyses om panterrettigheder.

Databasen kan bruges til at registrere pantsætninger, således at tredjemand har mulighed for at undersøge det konkrete domænenavns status ved at søge på databasen. Man kunne således forestille sig, at DK Hostmaster påtager sig at registrere pantsætninger efter meddelelse - typisk fra panthaver, eller efter samme betingelser som beskrevet i varemærkelovens § 41. Registreringen skal ligesom ved danske varemærker ikke tjene som gyldig sikringsakt, og registreringen skal således ikke have materielretlig virkning. Det synes naturligt at registrere panthaverens navn, adresse osv. i sammenhæng med det pantsatte domænenavn.

Umiddelbart synes det foreslåede system at være ret nyskabende, idet der så vidt vides ikke findes lignende systemer for domænenavne andre steder i verden. Systemet giver anledning til problemstillinger, som vil forsøges gennemgået nedenfor, men til gengæld frembyder systemet også forbedret retssikkerhed for alle parter i en pantsætningsituation. Systemet synes heller ikke umiddelbart at indeholde uoverkommelige tekniske og/eller administrative byrder. Eventuelle forøgede omkostninger ved at indføre systemet kunne evt. kompenseres af et gebyr indbetalt af panthaver til gengæld for, at DK Hostmaster registrerer meddelelsen om pant i databasen. Systemet skal ikke ændre de i forvejen gældende panteretlige regler, men blot supplere disse ved at skabe et registreringsværktøj på linje med f.eks. varemærkeregistret. Det skal ikke være DIFO's opgave at afgøre, om et pant er gyldigt stiftet. Således tages der nedenfor kun stilling til de områder, DIFO bør regulere i ovennævnte sammenhæng.

4.1 Panterettens registrering

Der bør muligvis udarbejdes en standard af DIFO som kan bruges af både pantsætter og panthaver, førend domænenavnet registreres med en »anmærkning om pant« i databasen. Der bør ikke være formulartvang eller formkrav i denne forbindelse.

4.2 Vedligeholdelse af pantet

Som efter almindelige betragtninger i panteretten beholder pantsætteren råderetten over det pantsatte - altså domænenavnet. Vigtigt er det dog for panthaver, at pantsætter »vedligeholder« pantet. Her tænkes specielt på ikke at fortabe rettigheden til domænenavnet ved at undlade at betale det årlige gebyr på 60,- kr. ekskl. moms. I tilfælde, hvor pantsætter ikke betaler det årlige gebyr, bør panthaver enten få muligheden for at betale gebyret for pantsætteren, eller simpelthen overtage domænenavnet og derefter betale gebyret. I alle tilfælde synes det rimeligt, at panthaver tilbydes det omhandlede domænenavn, inden dette sættes på DK Hostmasters sletteliste, og således også inden dette tilbydes eventuelle interesserede på ventelisten. **14)**

4.3 Krænkelse af tredjemands rettigheder

En problemstilling kan opstå, hvor domænenavnet krænker tredjemands rettigheder. Normalt vil en krænket part kræve domænenavnet udleveret vederlagsfrit, og det vil jo umiddelbart frembyde vanskeligheder, hvor der er foretaget pant i navnet. Før tredjemand medhold i at der foreligger en krænkelse, må DK Hostmaster medvirke til at overdrage domænenavnet til tredjemand på trods af tilstedeværelsen af en registreret panteret, da registreringen i sig selv ikke har materiel retsvirkning.

Samme resultat må forekomme i tilfælde, hvor domænenavnet inddrages af DIFO. **15)**

4.4 Panterettens overdragelse

Ønsker panthaveren at overdrage pantet, må dette kunne ske efter almindelige betingelser i panteretten. Således må også DK Hostmaster være forpligtet til at registrere de ændrede forhold.

4.5 Panterettens ophør

Pantets ophør er som udgangspunkt et mellemværende mellem pantsætter og panthaver, men for at få >> **10** >> anmærkningen om pant i domænenavnet fjernet fra databasen bør det kræves, at DK Hostmaster får en skriftlig erklæring. Det må være tilstrækkeligt, at panthaver underskriver en erklæring, hvori denne meddeler pantets ophør. Vil pantsætter have registreringen om pant fjernet uden panthavers deltagelse, må det kræves, at pantsætter har en retskendelse, tilkendegivende at panthaver ikke længere har retsgyldigt pant.

Ønsker tredjemand at anfægte panteretten, f.eks. jf. konkurslovens § 70, og derfor ønsker registreringen om pant fjernet, må tredjemand ligeledes kunne præsentere en retskendelse tilkendegivende dette. Det

skal ikke være hverken DK Hostmasters eller DIFO's opgave at bedømme, om den bagvedliggende panteret er gyldig eller ej.

4.6 Øvrige problemstillinger

Det bør overvejes, om der også skal være mulighed for at registrere udlæg i domænenavne i databasesystemet. [16](#)) Endvidere bør det overvejes, om der med tiden kan blive behov for, at flere panthavere kan registreres som havende pant i et enkelt domænenavn.

5. Afsluttende bemærkninger

Det er som skrevet i det ovenstående uvist, om - og i så fald hvornår - DIFO vil udarbejde bestemmelser, der regulerer muligheden for at registrere pantsatte domænenavne.

De regler, der i dag er gældende inden for panteretten, må nødvendigvis til stadighed finde anvendelse, men muligheden for at skabe et system, der registrerer og oplyser panterettigheder i domænenavne, vil give synlighed og retssikkerhed for de forskellige aktører i en pantsætningsproces.

En eventuel indføring af et system, der muliggør registrering af domænenavne, bør i dets retsvirkninger ligge på linje med det, der gælder for registrering af pant i danske varemærker. At lade registreringen få materielretlig virkning og dermed tjene som fornøden retsakt, som det er tilfældet med EF-varemærker, virker hverken realistisk eller fornuftigt at gå efter. For det første kan sikringsakten opfyldes i kraft af de gældende regler for pant i løsøre, og for det andet vil hverken DIFO eller DK Hostmaster formentlig være rede til at løse en sådan opgave.

Det foreslåede system synes umiddelbart ikke at indeholde de store tekniske implementeringshindringer i forhold til den nuværende database, ligesom arbejdsgange og øvrige administrative byrder ved et sådant system synes at være overkommelige. Til gengæld skal der fra DIFO's side tages stilling til en række principielle og juridiske spørgsmål, forinden systemet eller noget lignende kan indføres. Et stykke arbejde, der vil tage noget tid og dermed betyde, at der formentlig ikke i nær fremtid vil fremkomme nye regler.